

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

ZESPOŁU SZKÓŁ BUDOWLANYCH
im. Generała Stanisława Maczka
w Bielsku-Białej

rok szkolny 2026/2027

Przyjęty uchwałą Rady Rodziców 3/2026/2027 z dnia 15 września 2026 r.

Spis treści

Podstawa prawna.....	3
Wstęp.....	3
Wizja Zespołu Szkół Budowlanych	3
Wartości cenione w społeczności szkolnej	4
Misja Zespołu Szkół Budowlanych.....	5
Sylwetka absolwenta Zespołu Szkół Budowlanych.....	5
Działalność wychowawczo-profilaktyczna – założenia.....	5
Kształcenie i wychowanie - podstawowe cele i sfery	6
Czynniki ryzyka i czynniki chroniące w okresie adolescencji z uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, jak również wynikających z nowoczesnych technologii	8
Zakres i formy oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych	11
Rola nauczycieli (szczególnie wychowawców), rodziców oraz uczniów.....	15
Diagnoza potrzeb i problemów	16
Cele i zadania wychowawczo-profilaktyczne	17
Monitoring i ewaluacja.....	30

Podstawa prawna

1. Art. 26 z uwzględnieniem art. 84 ust. 2, pkt. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 820, 904, 982, 1036.) – w skrócie UPO.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tj. - załącznik do obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 (Dz. U. z 2020 r., poz. 1449).

Wstęp

Wizja Zespołu Szkół Budowlanych

Zespół Szkół Budowlanych aspiruje do bycia szkołą nowoczesną, tworzącą klimat stymulujący do wysiłku intelektualnego, rozwoju moralnego i podejmowania różnorodnych wyzwań współczesnego świata. Głównym celem działalności dydaktyczno-wychowawczej jest przygotowanie uczniów do rzetelnego wykonywania zawodu, a także takie przygotowanie w zakresie wiedzy ogólnej, które umożliwi im zdobycie świadectwa dojrzałości oraz edukację na kolejnych poziomach. Jednocześnie w Zespole Szkół Budowlanych kładzie się nacisk na wszechstronny rozwój osobowości, kultury osobistej i zaangażowania społecznego uczniów, by potrafili dokonywać trafnych wyborów życiowych.

W realizacji tak rozumianej wizji Szkoła kładzie nacisk na:

- łączenie w umiejętny sposób teorii z praktyką,
- podnoszenie efektywności systemu kształcenia ogólnego i zawodowego,
- pobudzanie potrzeby samokształcenia i wzmacnianie zaangażowania uczniów w naukę - motywowanie do sukcesu, rozumienia procesu uczenia się i odpowiedzialności za ten proces,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zdolności i zainteresowania uczniów,
- promowanie udziału w konkursach i olimpiadach zawodowych,
- kreowanie środowiska promującego pożądane wzorce, pracę na rzecz społeczności szkolnej i środowiska lokalnego,

- dbanie o doskonalenie kadry nauczycielskiej,
- rozwijanie samorządności uczniów,
- wzmacnianie roli rodziców jako partnerów w procesie edukacji i wychowania,
- rozwijanie współpracy z instytucjami lokalnego rynku edukacyjnego i zawodowego oraz innymi, wspierającymi działalność statutową,
- zapewnienie bezpiecznych warunków nauki i pracy, unowocześnianie infrastruktury.

Wartości cenione w społeczności szkolnej

Podstawę osiągnięcia sukcesu, którym jest uzyskanie przez uczniów kompetencji wielowymiarowych: zawodowych, społecznych, moralnych, przygotowania do pracy i życia, stanowią cenione w społeczności szkolnej wartości, z których najważniejsze to:

- poszanowanie godności drugiego człowieka, rozwijanie postaw wyrażających szacunek wobec innych osób – zarówno nauczycieli jak i uczniów, respektowanie należnych praw i obowiązków,
- rozwijanie i propagowanie zasady odpowiedzialności – punktualności, sumienności, obowiązkowości,
- poszanowanie prawa do wszechstronnego rozwoju,
- uznanie i akceptacja różnic indywidualnych; przeciwdziałanie dyskryminacji,
- szacunek dla tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowanie innych kultur i tradycji,
- sprawiedliwość społeczna przejawiająca się w obowiązku wyrównywania szans,
- partnerstwo oparte na zaufaniu i profesjonalizmie,
- komunikacja oparta na otwartości, uczciwości, poszanowaniu godności i praw oraz kulturze słowa,
- wiara w człowieka, jego możliwości uczenia się i prawo do moralnego wychowania.

Misja Zespołu Szkół Budowlanych

Z przedstawionej w wizji, ogólnej koncepcji strategicznej Szkoły, wyłania się misja, w której Zespół Szkół Budowlanych to:

Szkoła otwarta na potrzeby ucznia i nauczyciela, zmierzająca do możliwie wszechstronnego rozwoju fizycznego, intelektualnego, emocjonalnego i społecznego uczniów, rzetelnie przygotowująca uczniów do wykonywania zawodu i zapewniająca dobrą pozycję w rankingu szkół w mieście, regionie, kraju oraz odwołująca się do doświadczeń rodziców, którzy inspirując i w miarę możliwości finansując, wspierają pracę szkoły.

Sylwetka absolwenta Zespołu Szkół Budowlanych

Absolwent Zespołu Szkół Budowlanych im. Generała Stanisława Maczka to osoba, która posiada cechy i umiejętności umożliwiające podjęcie pracy zawodowej i mobilność na rynku pracy, jest przygotowana do kontynuacji kształcenia oraz posiada kompetencje do radzenia sobie z wyzwaniami współczesnej rzeczywistości. To osoba, która:

- jest wyposażona w rzetelną wiedzę teoretyczną i praktyczną w wybranym zawodzie oraz została przygotowana do napisania egzaminu maturalnego (w przypadku absolwenta technikum), egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie / egzaminu zawodowego,
- ma kompetencje interpersonalne zbudowane na właściwym poczuciu własnej wartości, samodzielności myślenia, a w swoich działaniach kieruje się etyką,
- zna swoje prawa i obowiązki oraz zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- czuje się Polakiem i Europejczykiem, jest patriotą, szanuje tradycję.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna – założenia

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie, którą szkoła w tym zakresie wspiera, uwzględniając wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.

Niniejszy Program Wychowawczo-Profilaktyczny stanowi spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania, które określają działalność edukacyjną szkoły i jest realizowany przede wszystkim w ramach:

- zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego i zakresu kształcenia w zawodzie,

- zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- zajęć z wychowawcą,
- zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Treści Programu określają sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych uzupełnionych o działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Kształcenie i wychowanie - podstawowe cele i sfery

„Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła dąży do zapewnienia każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, przygotowania go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności”¹.

Kształcenie i wychowanie w szkole ma na celu²:

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidaryzmu, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- 4) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 5) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;

¹ <https://www.gov.pl/web/nauka/wychowanie---program-wychowawczo-profilaktyczny-szkoly-lub-placowki> (dostęp sierpień 2025)

² <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wychowanie---program-wychowawczo-profilaktyczny-szkoly-lub-placowki> (dostęp wrzesień 2022)

- 6) ukierunkowanie ku wartościom;
- 7) rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej uczniów.

Szkoła, obok domu rodzinnego i grupy rówieśniczej, jest jednym z najsilniej oddziałujących środowisk. System oświaty zapewnia **wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny** (art. 1 pkt 2 UPO). Definicję prawną wychowania określono w art. 1 pkt. 3 UPO jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianie i uzupełnianie przez działania z zakresu profilaktyki problemów.

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w następujących sferach³:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi,
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat,
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, by wypełniać je w sposób konstruktywny,
- aksjologicznej (duchowej) – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

³ Par. 2 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020, poz. 1449)

Czynniki ryzyka i czynniki chroniące w okresie adolescencji z uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, jak również wynikających z nowoczesnych technologii

Uczniowie Zespołu Szkół Budowlanych to młodzież będąca w okresie adolescencji. Jest to czas, w którym w niesprzyjających warunkach może dojść do eskalacji zachowań problemowych, ponieważ kumulują się w nim wpływy wielu czynników ryzyka⁴. Zachowania te, są w znacznej mierze wypadkową statusu społeczno-ekonomicznego rodziny, relacji interpersonalnych w rodzinie, umiejętności rodziców, cech indywidualnych ucznia, postaw i zachowań rówieśników, ale także klimatu społecznego szkoły i cech środowiska zamieszkania.

U młodych osób, podejmujących różne zachowania problemowe, obserwuje się wiele wspólnych uwarunkowań osobowościowych. Do najważniejszych należą: wysoki poziom lęku i niepokoju, słaba odporność na frustrację, niska samoocena, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna, nierealistyczne oczekiwania wobec siebie i otoczenia, poczucie odrzucenia⁵.

W okresie dojrzewania większego znaczenia nabierają wpływy rówieśnicze, którym towarzyszy zwykle eksperymentowanie z zachowaniami ryzykownymi. Kontakty z młodzieżą używającą substancji psychoaktywnych, młodzieżą popełniającą wykroczenia i inne zachowania antyspołeczne są jednym z silniejszych i potwierdzonych w wielu badaniach czynników ryzyka zachowań problemowych. Brak odpowiedniego nadzoru i wsparcia ze strony rodziców, trudności w rozwiązywaniu problemów i konfliktów na linii rodzice - nastolatek są czynnikami z poziomu rodziny, które to ułatwiają.

⁴ Czynniki ryzyka to indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego (par. 6 ust. 4 Rozporządzenia w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach.....). Pojawienie się czynników ryzyka nie musi prowadzić bezpośrednio do negatywnych konsekwencji, natomiast zwiększa prawdopodobieństwo ich wystąpienia; Rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach

⁵ Szymańska J., Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, ORE, publikacja online: <https://ore.edu.pl/2015/06/podstawy-profilaktyki-materialy-do-pobrania/>, dostęp 14.09.2026 r.

Ze względu na powiększający się z wiekiem zakres kontaktów społecznych nastolatka, również większego znaczenia nabiera otoczenie społeczne – szkoła i miejsce zamieszkania. Ekspozycja na przemoc w szkole, w miejscu zamieszkania, w Internecie, brak wsparcia ze strony nauczycieli i innych dorosłych odpowiedzialnych za wychowywanie młodzieży, duża dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych, wpływy młodzieżowych grup przestępczych to kolejne, istotne czynniki ryzyka okresu dojrzewania⁶.

Szczególnie istotnym zatem w procesie wspomagania młodego człowieka w osiągnięciu pełnej dojrzałości jest **wzmacnianie czynników chroniących**, do których należą indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania. Czynniki te zwiększają ogólny potencjał zdrowotny ucznia i jego odporność na działanie czynników ryzyka, wywołują motywację i energię do walki z przeciwnościami. Chociaż czynniki chroniące nie usuwają negatywnych doświadczeń lub niekorzystnych elementów życia dorastającego człowieka, to pomagają mu zmagać się z nimi z dobrym skutkiem. Do najważniejszych czynników chroniących należą:

- silna więź z rodzicami, opieka dorosłych,
- zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawcza,
- bezpieczne sąsiedztwo, dobry klimat szkoły, wsparcie nauczycieli,
- propagowanie i stosowanie w szkole norm i zasad odnoszących się do poszanowania praw dziecka, człowieka.
- konstruktywne formy aktywności takie jak: praktyki religijne, wolontariat, organizacje młodzieżowe oraz dostęp do miejsc rekreacji itp.,
- zakorzenienie w tradycji społeczności i szacunek dla jej norm,
- konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.

W tabeli poniżej dokonano zestawienia wyników badań WHO/HBSC⁷ 2021/2022 oraz opracowań WHO z lat 2024–2025, dotyczących czynników ryzyka w określonych obszarach, ich możliwych konsekwencji oraz czynników chroniących, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska szkolnego.

⁶ Ostaszewki K., Rustecka-Karwczyk A., Wójcik M., Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi warszawskich gimnazjalistów: klasy 1-2, Warszawa 2009, publikacja online

⁷ Health Behaviour in School-aged Children - „Zachowania zdrowotne dzieci w wieku szkolnym”.

Obszar	Czynnik ryzyka	Możliwe konsekwencje / problemy	Czynnik chroniący
1. Relacje rówieśnicze	Bullying, wykluczanie, konflikty	Agresja, izolacja, pogorszenie samopoczucia, absencja	Pozytywne relacje i wsparcie rówieśnicze
2. Bezpieczeństwo	Poczucie zagrożenia, przemoc	Lęk, unikanie szkoły, problemy emocjonalne	Poczucie bezpieczeństwa
3. Przynależność do szkoły	Niskie poczucie przynależności	Gorszy dobrostan, mniejsza motywacja, absencja	Identyfikacja ze szkołą i klasą
4. Relacja z nauczycielami	Brak wsparcia ze strony nauczycieli	Mniejsza motywacja, gorsze samopoczucie	Dostępny i wspierający nauczyciel
5. Presja szkolna	Nadmierne poczucie przeciążenia nauką	Stres, problemy ze snem, obniżony dobrostan	Realistyczne wymagania i wsparcie
6. Zdrowie psychiczne	Samotność, obniżony dobrostan, częste dolegliwości	Obniżony nastrój, wycofanie, trudności w nauce	Wsparcie społeczne i możliwość uzyskania pomocy
7. Rodzina	Niskie wsparcie rodziny, konflikty	Problemy emocjonalne i zachowania ryzykowne	Silne więzi rodzinne i zainteresowanie rodziców
8. Status społeczno-ekonomiczny	Trudna sytuacja materialna	Nierówności w zdrowiu i dobrostanie	Wsparcie szkoły i dostęp do pomocy
9. Media społecznościowe	Problematyczne korzystanie	Problemy ze snem, funkcjonowaniem, dobrostanem	Świadome i kontrolowane korzystanie
10. Gaming	Problematyczne granie	Zaniedbywanie obowiązków, snu i relacji	Równowaga między graniem a innymi aktywnościami
11. Substancje psychoaktywne	Alkohol, e-papierosy, papierosy, cannabis	Uzależnienia, problemy zdrowotne, zachowania ryzykowne	Normy przeciw używaniu + wsparcie dorosłych
12. Agresja	Impulsywność, akceptowanie przemocy	Bójki, przemoc, konflikty	Umiejętność regulacji emocji i rozwiązywania konfliktów
13. Zachowania ryzykowne	Presja grupy, potrzeba silnych doznań	Wypadki, przemoc, używanie substancji	Kompetencje społeczne i asertywność
14. Frekwencja	Wagary, częste nieobecności	Zaległości, niepowodzenia, odłączenie od grupy	Monitorowanie frekwencji i szybka reakcja

15. Sukces szkolny	Narastające niepowodzenia	Frustracja, rezygnacja, niska samoocena	Możliwość osiągnięcia sukcesów
16. Aktywność fizyczna	Niska aktywność	Gorszy dobrostan i zdrowie	Regularny ruch
17. Czas wolny	Brak konstruktywnych zajęć	Nuda, zachowania ryzykowne	Sport, hobby, koła zainteresowań
18. Kompetencje emocjonalne	Trudności w rozpoznawaniu i regulowaniu emocji	Konflikty, agresja, wycofanie	Samoregulacja, radzenie sobie ze stresem
19. Wsparcie dorosłych	Brak osoby, której można zaufać	Późniejsze ujawnianie problemów	Przynajmniej jeden wspierający dorosły

Zakres i formy oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych

Oddziaływania wychowawczo-profilaktyczne w Zespole Szkół Budowlanych skupiają się wokół czterech aspektów wychowania. Należą do nich:

1. wspomaganie naturalnego rozwoju, inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i zdrowemu życiu (zaspokajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i możliwości, budowanie wspierającej relacji nauczyciel-uczeń);
2. kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznawanych za pożądane (kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia danej kultury, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych);
3. profilaktyka zachowań ryzykownych, wspieranie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu oraz ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia (diagnozowanie czynników chroniących i zagrożeń, wyposażanie uczniów w wiedzę i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami, proponowanie alternatywnych sposobów funkcjonowania, ochrona przed bezpośrednimi niebezpieczeństwami);
4. korygowanie deficytów i urazów powstałych w toku wcześniejszego wychowania (dostarczanie uczniom możliwości uczestniczenia w konstruktywnych sytuacjach wychowawczych, które korygują dotychczasowe urazy).

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności⁸:

1. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
3. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
4. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami;
5. doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
6. kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym przez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
7. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych;
8. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców i nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności⁹:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;

⁸ par. 2 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie zakresu i form..., op cit

⁹ par. 3 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie zakresu i form..., op cit

3. kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
4. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
5. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, o których mowa w pkt. 1 oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
6. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji, o których mowa w pkt.1, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności¹⁰:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji, o których w pkt. 1;
3. przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;

¹⁰ par. 4 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie zakresu i form..., op cit

4. informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

W działaniach podejmowanych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom prawidłowego rozwoju uczniów Zespołu Szkół Budowlanych realizowane są zadania z zakresu profilaktyki uniwersalnej¹¹, selektywnej¹² i wskazującej¹³.

Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności¹⁴:

1. realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
4. doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych;

¹¹ Profilaktyka uniwersalna – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowaniu działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych (par.5 ust.2 pkt.1, Rozporządzenia w sprawie zakresu i form..., op cit)

¹² Profilaktyka selektywna – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych (par.5 ust.2 pkt.2, Rozporządzenia w sprawie zakresu i form..., op cit)

¹³ Profilaktyka wskazująca – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia (par.5 ust.2 pkt.3, Rozporządzenia w sprawie zakresu i form..., op cit)

¹⁴ par. 5 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie zakresu i form..., op cit

5. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji, o których mowa w pkt. 3.

Rola nauczycieli (szczególnie wychowawców), rodziców oraz uczniów

Nauczyciele, a w szczególności nauczyciele pełniący funkcję wychowawcy klasy, odgrywają istotną rolę we wspieraniu rodziców w procesie wychowania. Jednocześnie ich zachowanie jest przez uczniów postrzegane jako przykład i konfrontowane z przyjętym wzorem właściwego postępowania. Ich zasadniczą rolą w działalności wychowawczo-profilaktycznej jest zatem:

1. respektowanie wprowadzonych w społeczności szkolnej zasad regulujących zachowania;
2. nagradzanie oczekiwanych / pożądanых zachowań;
3. rozwijanie wyobraźni w celu przewidywania pozytywnych / negatywnych konsekwencji zachowań;
4. uczenie i rozwijanie empatii;
5. analiza skutków niepożądanych zachowań dla jednostki i grupy;
6. wyciąganie konsekwencji za łamanie / niedostosowanie się do ustalonych zasad;
7. wskazywanie pozytywnych wzorców;
8. informowanie o tym, do kogo i o jaką pomoc mają zwracać się w razie potrzeby uczniowie i / lub rodzice;
9. wspieranie w dążeniu do pełnego rozwoju.

Rodzice:

1. współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny i uchwalają go w porozumieniu z Radą Pedagogiczną;
2. uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły;
3. uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów;
4. uczestniczą w zebraniach organizowanych przez szkołę;
5. zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole;
6. współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie;
7. dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów.

Uczniowie:

1. są inspiratorami i organizatorami życia kulturalnego, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z Dyrektorem;
2. uczestniczą w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły;
3. uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów;
4. wspierają kolegów i koleżanki wymagających pomocy;
5. reprezentują postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego;
6. propagują ideę samorządności oraz wychowania w demokracji;
7. dbają o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogacają jej tradycję;
8. mogą podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Diagnoza potrzeb i problemów

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie.

Diagnoza uwzględnia:

1. analizę dostępnej dokumentacji (sprawozdania, raporty, zestawienia statystyczne, protokoły, itp.) w tym:
 - wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dyrektora,
 - raport z ewaluacji SOM (Standardów Ochrony Małoletnich),
 - wyniki egzaminów maturalnych i potwierdzających kwalifikacje w zawodzie,
 - zestawienia dotyczące klasyfikacji i promocji;
2. sondaż diagnostyczny - badania ankietowe przeprowadzone w czerwcu 2026 r. w formie elektronicznej, dotyczące:

- identyfikacji potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka oraz korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie, skierowanych do:
 - i. uczniów klas 1-4 Technikum oraz klas 1-3 Branżowej Szkoły 1 Stopnia,
 - ii. rodziców uczniów wymienionych wyżej klas;
 - samopoczucia i funkcjonowania w klasie uczniów klas pierwszych technikum,
 - identyfikacji potrzeb i problemów związanych z funkcjonowaniem szkoły w ocenie nauczycieli;
3. obserwacje ważne dla szkoły (np. uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Cele i zadania wychowawczo-profilaktyczne

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i predyspozycji uczniów przyjęto założenie, że działania wychowawcze i profilaktyczne powinny w sposób integralny obejmować wszystkie sfery rozwoju człowieka: fizyczną (zdrowotną), psychiczną (intelektualną oraz emocjonalno-motywacyjną), społeczną i aksjologiczną (duchową).

W roku szkolnym 2026/2027, na podstawie zidentyfikowanych w diagnozie czynników chroniących i czynników ryzyka, wyznaczono kluczowe cele strategiczne Programu. Odzwierciedlają one najważniejsze potrzeby rozwojowe uczniów oraz obszary wymagające szczególnego wsparcia i działań profilaktycznych.

Cele strategiczne Programu:

1. Wspieranie dobrostanu psychicznego, emocjonalnego i psychofizycznego uczniów.
2. Promowanie higieny cyfrowej oraz rozwijanie odpowiedzialnych i bezpiecznych sposobów korzystania z przestrzeni cyfrowej.
3. Przełamywanie „kultury milczenia” oraz upowszechnianie wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy i procedur wynikających ze Standardów Ochrony Małoletnich (SOM).
4. Budowanie konstruktywnych relacji uczeń–nauczyciel oraz pozytywnych relacji rówieśniczych, opartych na szacunku, zaufaniu i wzajemnym poszanowaniu granic.

5. Przeciwdziałanie absencji i niepowodzeniom edukacyjnym oraz wzmacnianie zaangażowania uczniów w proces uczenia się, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów Branżowej Szkoły I stopnia.

Osiągnięcie przyjętych celów strategicznych wymaga podejmowania spójnych, systemowych i dostosowanych do potrzeb uczniów działań wychowawczych, edukacyjnych i profilaktycznych. Przy formułowaniu zadań wzięto pod uwagę podstawowe strategie oddziaływań profilaktycznych: edukacyjną, informacyjną, alternatywną¹ i interwencyjną.

W realizację zadań określonych w niniejszym Programie zaangażowana jest Szkoła, która współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami leczniczymi realizującymi świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, Policją, pracodawcami oraz innymi instytucjami i podmiotami wspierającymi szkołę w realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych.

Na podstawie przyjętych celów strategicznych sformułowano cele szczegółowe oraz przyporządkowano im zadania służące ich osiągnięciu. Zostały one przedstawione w poniższej tabeli.

Kalendarz uroczystości i wydarzeń szkolnych stanowi załącznik do Programu.

SFERA FIZYCZNA / ZDROWOTNA			
CEL GŁÓWNY			
I. Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia			
Cele szczegółowe	Zadania	Termin	Osoby odpowiedzialne
1. Kształtowanie sprawności fizycznej	– Rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej; zwrócenie uwagi na zajęcia ogólnorozwojowe.	Cały rok szkolny	Nauczyciele WF
	– Weryfikowanie przebiegu rozwoju fizycznego uczniów i wyłanianie uczniów odznaczających się wybitnymi osiągnięciami sportowymi – przeprowadzenie testów opartych na Europejskim	Luty-kwiecień 2027	Nauczyciele WF

	Teście Sprawności Fizycznej (Eurofit) i Programie „Sportowe talenty”. Wynik testu nie ma wpływu na ocenę z WF. ¹⁵		
	– Organizacja praktycznych szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.	Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	– Nauczyciel edukacji zdrowotnej – Nauczyciel Edukacji dla bezpieczeństwa
	– Zwracanie uwagi na możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii w celu monitorowania i planowania aktywności fizycznej.	Cały rok szkolny	Nauczyciele WF
	– Zorganizowanie turniejów sportowych - międzyklasowych, międzyszkolnych. – Udział w zawodach proponowanych przez inne szkoły i instytucje.	Zgodnie z harmonogramem prac Komisji Przedmiotów Sportowo-Obronnych	Nauczyciele WF
2. Propagowanie zdrowego stylu życia	– Przestrzeganie zasad higieny psychicznej podczas bieżącej pracy.	Cały rok szkolny	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów
	– Propagowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line - o egzekwowanie zapisów statutu dotyczących używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły i podczas zajęć organizowanych poza szkołą, - o przeprowadzenie lekcji wychowawczych promujących alternatywne formy spędzania czasu, również podczas przerw, - o edukacja w zakresie higieny pracy i odpoczynku (w tym higieny wzroku przy pracy z urządzeniami cyfrowymi).	Cały rok szkolny	- o Nauczyciele - o Wychowawcy, wspomagająco pedagog/psycholog
	– Uczenie sposobów reagowania w sytuacjach stresowych.	– Zgodnie z rozkładem tematów lekcji – Zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami	– Nauczyciele edukacji zdrowotnej – Wychowawcy – Pedagog/psycholog

¹⁵ Wynik testu jest wykorzystywany do wskazania mocnych i słabych stron sprawności fizycznej ucznia w celu planowania zmian w kontekście całonocnej aktywności fizycznej.

	– Udział w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych.	Cały rok szkolny	Wychowawcy
	– Przeprowadzenie zajęć dotyczących zdrowego stylu życia.	Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	Wychowawcy Nauczyciele edukacji zdrowotnej
	– Przeprowadzenie w klasach pierwszych programu rekomendowanego ¹⁶ „Ars. Jak dbać o miłość”.	Do końca marca 2027	Wychowawcy klas pierwszych
	– Przeprowadzenie w klasach pierwszych zajęć pt. „Reaguj na hejt” w oparciu o materiały z projektu ZaJaki.	Do końca marca 2027	Wychowawcy klas pierwszych
	– Przeprowadzenie zajęć w klasach drugich pt. „Podstępne WZW” .	Styczeń-kwiecień 2027	Pedagog
	– Przeprowadzenie zajęć w klasach drugich pt. „Znamię. Znam je?”	Styczeń-kwiecień 2027	Psycholog
	– Zorganizowanie warsztatów profilaktycznych dotyczących zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w klasach pierwszych.	Klasy pierwsze	Pedagog
	– Popularyzowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.	– Cały rok szkolny – Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	– Wychowawcy, Pedagog/psycholog – Nauczyciele edukacji zdrowotnej
	– Prowadzenie akcji informacyjnych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców m.in. na temat: „Bezpieczne ferie”, „Brązowo, ale czy zdrowo?” „Dopalacze – Wypalacze. Groźne narkotyki”, (...).	Cały rok szkolny	Pedagog/psycholog
3. Poszerzenie wiedzy na temat	– Organizowanie konkursów, akcji o charakterze prozdrowotnym.	Cały rok szkolny	Nauczyciele organizujący konkursy/akcje

¹⁶System rekomendacji - zadanie realizowane we współpracy trzech instytucji: Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (powstałego z połączenia Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

prawidłowości rozwoju i jego zaburzeń oraz rozpoznawania wczesnych objawów zachowań ryzykownych	– Prowadzenie pedagogizacji rodziców.	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy Pedagog/psycholog
	– Udostępnienie, w różnych formach (widomość mobidziennikiem, publikacja na stronie www szkoły, rozmowa indywidualna), informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców, nauczycieli.	Cały rok szkolny	Pedagog/psycholog
	– Uczestniczenie nauczycieli w szkoleniach wewnętrznych z zakresu: - o higieny cyfrowej, - o rozpoznawania potrzeb młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku szkolnym - o profilaktyki uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, - o wspierania zdrowia psychicznego młodzieży oraz udzielania pomocy w kryzysach psychicznych i szkoleniach zewnętrznych.	Zgodnie planem pracy szkoły i z potrzebami	Nauczyciele
4. Podejmowanie odpowiedzialności za środowisko naturalne	– Przeprowadzenie lekcji wychowawczych, których celem jest uczenie odpowiedzialności za środowisko społeczne i przyrodnicze.	Zgodnie z rozkładem tematów lekcji wychowawczych	Wychowawcy
	– Udział w akcji „Sprzątanie świata” jako całorocznej akcji dbania o czystość na terenie wokół szkoły.	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i akcji	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych
5. Wzmacnianie bezpieczeństwa	– Informowanie uczniów oraz ich rodziców o obowiązujących w Szkole procedurach bezpieczeństwa, w tym Standardach Ochrony Małoletnich.	Wrzesień	Wychowawcy
	– Egzekwowanie stosowania się do zasad określonych w procedurach bezpieczeństwa.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy szkoły
	– Informowanie uczniów, rodziców oraz nauczycieli o skutkach prawnych zachowań ryzykownych.	Zgodnie z potrzebami	Dyrekcja Pedagog/psycholog
	– Pełnienie przez nauczycieli dyżurów podczas przerw. Wzmocnienie dyżurów, szczególnie w okolicach szatni W-f , przy ubikacjach i drzwiach wejściowych.	Zgodnie z harmonogramem	Nauczyciele
	– Reagowanie na najmniejsze przejawy zagrożenia bezpieczeństwa, w tym przemocy rówieśniczej.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy szkoły

	– Uczenie odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy szkoły
	– Korzystanie, tam gdzie to możliwe, z koncyliacyjnych metod rozstrzygania sporów - negocjacji i mediacji.	Zgodnie z potrzebami	Wszyscy pracownicy szkoły
	– Włączanie rodziców w budowanie bezpiecznych warunków nauki i pracy.	Cały rok szkolny	Dyrekcja
	– Stosowanie się do zapisów określonych w dokumencie Standardy Ochrony Małoletnich.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy szkoły
	– Edukowanie na temat bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z zasobów dostępnych w sieci, w tym: weryfikacji źródeł generowanych przez AI, zagrożeń w cyberprzestrzeni i konsekwencji związanych ze stosowaniem cyberprzemocy.	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele Wspomagająco pedagog/psycholog

SFERA PSYCHICZNA - INTELEKTUALNA

CEL GŁÓWNY

II. Rozwijanie możliwości poznawczych i kształtowanie postawy twórczej

Cele szczegółowe	Zadania	Termin	Osoby odpowiedzialne
1. Rozwijanie umiejętności uczenia się	– Przeprowadzanie lekcji wychowawczych na temat sposobów/technik skutecznego uczenia się.	Zgodnie z rozkładem tematów lekcji wychowawczych	Wychowawcy
	– Rozwijanie samokształcenia i kompetencji cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji w zakresie krytycznej analizy źródeł internetowych oraz etycznego i odpowiedzialnego korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (AI).	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele, w szczególności - nauczyciele informatyki,
	– Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości poprzez stosowanie metod aktywizujących, promowanie oceniania kształtującego oraz wykorzystanie istniejącej bazy dydaktycznej.	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
	– Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych.	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych i ścisłych
	– Promowanie oceniania kształtującego i jasnej informacji zwrotnej w celu wzmocnienia odpowiedzialności uczniów za własną naukę.	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
	– Rozpoznawanie zdolności i zainteresowań.	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele

			Wspomagająco pedagog/ psycholog
2. Rozwijanie zdolności i zainteresowań, naukowych, kreatywności i innowacyjności	– Motywowanie uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach. – Wsparcie uczniów w przygotowaniu do startu w olimpiadzie i/lub konkursach zawodowych, i innych.	Cały rok szkolny	Nauczyciele, szczególnie nauczyciele przedmiotów zawodowych
	– Motywowanie do tworzenia artystycznej oprawy uroczystości szkolnych.	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych
	– Wspomaganie w rozpoznawaniu przez uczniów własnych potrzeb edukacyjnych i zasobów. – Pomoc w planowaniu rozwoju i podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych. – Informowanie o możliwych ścieżkach kształcenia. – Kształtowanie postawy elastyczności oraz pomysłowości (kreatywności) w podążaniu za zmieniającym się rynkiem pracy. – Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy z pracodawcami i instytucjami regionalnymi.	Cały rok szkolny	Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów zawodowych, Podstaw przedsiębiorczości, Biznes i zarządzanie, Działalność gospodarcza, Podstawy przedsiębiorczości Doradca zawodowy Pedagog/psycholog
3. Planowanie / wzmacnianie własnego rozwoju zawodowego uczniów	– Nawiązanie współpracy z uczelniami, również spoza Bielska- Białej, kształcącymi na kierunkach zgodnych z profilem szkoły oraz pracodawcami.	Cały rok szkolny	Dyrektor Kierownik Szkolenia Praktycznego
	– Budowanie podczas lekcji atmosfery sprzyjającej uczeniu się. – Konsekwentne przestrzeganie zapisów statutu w sprawie korzystania podczas lekcji z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych. – Poznawanie możliwości i potrzeb uczniów. – Indywidualizowanie bieżącej pracy podczas lekcji. – Stwarzanie możliwości osiągnięcia sukcesów.	Cały rok szkolny	Nauczyciele wszystkich przedmiotów Wychowawcy Wspomagająco pedagog/psycholog
4. Ograniczanie niepowodzeń w nauce	– Podjęcie bardziej wzmożonej współpracy z rodzicami uczniów doświadczających niepowodzeń w nauce w zakresie identyfikacji przyczyn.	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy Pedagog/psycholog
	– Organizowanie zajęć i pomocy koleżeńskiej, umożliwiających wyrównanie braków w nauce.	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy Samorząd Uczniowski

	– Kierowanie na badania specjalistyczne do PPP.	Zgodnie z potrzebami	Pedagog/psycholog
5. Dbanie o wysoką frekwencję	– Systematyczne monitorowanie frekwencji. – Nieusprawiedliwianie pojedynczych godzin nieobecności (poza szczególnymi sytuacjami). – Konsekwentne odnotowywanie spóźnień.	Cały rok szkolny	Wychowawcy
	– Nagradzanie uczniów/klas za wysoką frekwencję.	Koniec półrocza/roku	Wychowawcy, Dyrekcja
	– Diagnozowanie przyczyn obniżonej frekwencji. – Wzmocnienie kontaktów z rodzicami uczniów o obniżonej frekwencji lub z dużą liczbą godzin nieusprawiedliwionych. – Prowadzenie rozmów dyscyplinujących / motywujących.	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy Dyrekcja Pedagog/psycholog
SFERA PSYCHICZNA - EMOCJONALNO-MOTYWACYJNA			
CEL GŁÓWNY			
III. Budowanie równowagi i harmonii psychicznej			
Cele szczegółowe	Zadania	Termin	Osoby odpowiedzialne
1. Wzmacnianie poczucia własnej wartości	– Praca na mocnych stronach, zasobach ucznia. – Uwrażliwianie na wartości istotne z punktu widzenia dążenia do samorealizacji szczególnie podczas lekcji wychowawczych, religii, języka polskiego, edukacji zdrowotnej oraz indywidualnych rozmów. – Uczenie asertywnego sposobu wyrażania siebie.	– Cały rok szkolny – Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	– Wszyscy nauczyciele, Wspomagająco pedagog/psycholog – Wychowawcy, Nauczyciele Edukacji zdrowotnej
	– Przeprowadzenie lekcji poświęconych tematyce ukazującej istotę kontaktów opartych na przyjaźni, miłości, poszanowaniu odmiennych poglądów, zachowań i cech innych ludzi.	Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	Wychowawcy Nauczyciele Edukacji zdrowotnej
	– Prezentowanie dorobku artystycznego, upowszechnianie sukcesów, osiągnięć naukowych i sportowych uczniów.	Cały rok szkolny	Nauczyciele zaangażowani w poszczególne aktywności uczniów, a w szczególności nauczyciele odpowiedzialni za stronę internetową, media społecznościowe, promowanie szkoły

2. Doskonalenie umiejętności rozumienia świata emocji oraz zarządzania nimi	– Uczenie rozpoznawania stanów emocjonalnych. – Uczenie adekwatnego do sytuacji okazywania emocji/uczuć oraz kontroli nad nimi w sytuacjach wzbudzających zarówno pozytywne, jak i negatywne emocje/uczucia. – Uczenie asertywnego sposobu wyrażania emocji negatywnych. – Uczenie odraczania nagrody. – Wzmacnianie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem. – Uczenie wyznaczania realnych celów. – Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie w podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych emocjonalnie. – Rozwijanie empatii i wrażliwości na potrzeby innych. – Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.	– Cały rok szkolny – Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	– Pedagog/psycholog – Wychowawcy – Nauczyciele poszczególnych przedmiotów, szczególnie nauczyciele Edukacji zdrowotnej
SFERA SPOŁECZNA			
CEL GŁÓWNY			
IV. Kształtowanie postawy otwartości, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu			
Cele szczegółowe	Zadania	Termin	Osoby odpowiedzialne
1. Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych	– Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach pierwszych.	Wrzesień/październik	Pedagog/psycholog
	– Wykorzystywanie pracy w grupach na zajęciach lekcyjnych.	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
	– Tworzenie systemu pomocy koleżeńskiej.	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy
	– Angażowanie w pracę Samorządu Uczniowskiego.	Cały rok szkolny	Wychowawcy Opiekunki Samorządu Uczniowskiego
	– Uczenie reagowania na przemoc ze strony rówieśników, w tym konsekwentne wskazywanie zachowań niedozwolonych.	Cały rok szkolny	Nauczyciele, szczególnie wychowawcy, pedagog/psycholog
	– Przełamanie lęku przed etykietą „konfidenta” (odróżnianie skarżenia od informowania o zagrożeniu).	Cały rok szkolny i zgodnie z rozkładem tematów lekcji wychowawczych	Nauczyciele, szczególnie wychowawcy, pedagog/psycholog
	– Uczenie komunikacji opartej na wzajemnym szacunku.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy szkoły

	– Prowadzenie systematycznej edukacji uczniów przeciwdziałającej wykluczeniu rówieśniczemu.	Cały rok szkolny	Nauczyciele, szczególnie wychowawcy, pedagog/psycholog
2. Budowanie prawidłowych relacji nauczyciel - uczeń	– Stosowanie komunikacji opartej na wzajemnym szacunku. – Zwracanie uwagi na granice ról. – Konsekwentne stosowanie przyjętych w Szkole zapisów statutow, regulaminów i wzajemnych uzgodnień.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy szkoły szczególnie pedagog/psycholog wychowawcy
3. Budowanie prawidłowych relacji nauczyciel - rodzic	– Stosowanie dialogu opartego na partnerstwie. – Wzajemne, bieżące informowanie o kwestiach istotnych ze względu na wspomaganie rozwoju uczniów. – Różnicowanie form wzajemnego kontaktu (wywiadówki, spotkania indywidualne, komunikacja telefoniczna i przez mobidziennik, strona internetowa).	Cały rok szkolny	Dyrekcja Wychowawcy Nauczyciele poszczególnych przedmiotów Nauczycielki odpowiedzialne za stronę internetową Wspomagająco pedagog/psycholog
4. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców	– Zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli dotyczącego umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.	Zgodnie z harmonogramem szkoleń	Dyrekcja Pedagog/psycholog
	– Udział nauczycieli w doskonaleniu wewnętrznym i zewnętrznym.	Zgodnie z potrzebami	Nauczyciele
	– Pedagogizacja rodziców.	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy Pedagog /psycholog
	– Organizacja prac Zespołu Wychowawczego.	Zgodnie z potrzebami	Dyrektor ds. wychowawczych
	– Współpraca ze specjalistami zewnętrznymi np. pracownikami PPP, policji, służby zdrowia, kuratorami itp.	Zgodnie z potrzebami	Dyrektor Pedagog/psycholog
	– Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.	Cały rok szkolny	Dyrektor Dyrektor ds. wychowawczych Pedagog/psycholog
5. Doskonalenie umiejętności współpracy w grupie	– Umożliwienie pracy grupowej podczas lekcji na różnych przedmiotach.	Cały rok szkolny	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów
	– Wskazywanie korzyści płynących z pracy zespołowej. – Umacnianie przekonania, że prawidłowe funkcjonowanie wśród ludzi uzależnione jest od wzajemnej akceptacji, otwartego dialogu, wypracowywania wspólnych rozwiązań.	Cały rok szkolny	Wychowawcy Nauczyciele poszczególnych przedmiotów Pedagog/psycholog

SFERA AKSJOLOGICZNA (DUCHOWA)

CEL GŁÓWNY:

V. Budowanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości

Cele szczegółowe	Zadania	Termin	Osoby odpowiedzialne
1. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu	– Opracowanie - wspólnie przez uczniów klasy pierwszej i wychowawcę „Kontraktu Klasowego” w formie plakatu, zawierającego zasady, które umożliwią im jako zespołowi klasowemu i indywidualnie łatwiej zaadoptować się do nowych warunków i satysfakcjonująco funkcjonować.	Wrzesień /październik	Wychowawcy Wspomagająco pedagog/psycholog
	– Poruszanie tematyki wartości na lekcjach wychowawczych, religii, biologii, j. polskiego, edukacji zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem poszanowania różnic indywidualnych, społecznych i międzykulturowych.	Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	Wychowawcy Nauczyciele religii, j. polskiego, biologii, edukacji zdrowotnej wspomagająco pedagog/psycholog
	– Upowszechnienie mody na niepalenie i bycie wolnym od nałogów.	– Cały rok szkolny – Zgodnie z rozkładem tematów lekcji	– Wszyscy pracownicy szkoły Samorząd Uczniowski – Nauczyciele Edukacji zdrowotnej
	– Zorganizowanie akcji krwiodawstwa.	Zgodnie z kalendarzem r.szk.	Opiekun Szkolnego Koła PCK
2. Kształtowanie umiejętności oceny własnych zachowań	– Zapoznanie uczniów klas pierwszych ze Statutem Szkoły w szczególności prawami, obowiązkami, nagrodami i rodzajami kar oraz kryteriami oceniania zachowania. – Przypomnienie uczniom wszystkich klas zapisów statutu i aktów prawa wewnątrzszkolnego. – Formułowanie przez uczniów propozycji własnej oceny zachowania, zawierającej uzasadnienie. – Formułowanie przez uczniów propozycji ocen zachowania kolegów i koleżanek z klasy z uzasadnieniem.	wrzesień	Wychowawcy

3. Kształtowanie postawy społecznej odpowiedzialności	– Wzmacnianie krytycznego myślenia w dążeniu do prawdy. – Kształtowanie umiejętności przyznawania się do winy/błędów na przykładzie sytuacji, które miały miejsce w klasie, w szkole. – Uczenie brania odpowiedzialności za swoje czyny i naprawienia wyrządzonych innym krzywd /szkód. – Rozwijanie odpowiedzialności za konsekwencje zachowań wynikających z braku konstruktywnego radzenia sobie z emocjami.	Cały rok szkolny/zgodnie z potrzebami	Wychowawcy, Nauczyciele Dyrekcja Pedagog/psycholog
	– Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej: - o Szkolne Koło Wolontariatu, - o Pola Nadziei, - o PCK.	Zgodnie z potrzebami	Nauczyciele - zgodnie z przydziałem czynności na bieżący rok szk.
	– Budowaniu silnej społeczności szkolnej - rozwijanie u uczniów identyfikowania się z wizją i misją szkoły poprzez angażowanie w promowanie szkoły w środowisku.	Zgodnie z planem pracy	Zespół ds. Promocji
	– Wzmacnianie aktywności uczniów w Samorządzie Uczniowskim, Młodzieżowej Radzie Miasta.	Cały rok szkolny	Dyrekcja Wychowawcy Opiekunki Samorządu Uczniowskiego Nauczyciele Edukacji obywatelskiej
	– Zorganizowanie klasowego systemu pomocy koleżeńskiej dla uczniów przejawiających trudności w nauce.	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy
4. Wzmacnianie kultury osobistej	– Konsekwentne zwracanie uwagi na przestrzeganie norm dotyczących kultury osobistej, ze szczególnym uwzględnieniem kultury słowa i przestrzegania ubioru określonego w Statutach Szkół. – Uważliwianie na elementy komunikacji niewerbalnej budującej poszanowanie godności własnej i innych.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy szkoły
5. Wzmacnianie postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, patriotyzmu	– Uczenie szacunku do historii poprzez wykorzystanie ceremoniału podczas uroczystości szkolnych i wybranych świąt państwowych. – Reprezentowanie Szkoły podczas różnych uroczystościach przez Poczest Sztandarowy.	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych
	– Włączanie uczniów w pielęgnowanie tradycji i organizowanie uroczystości szkolnych.	Zgodnie z kalendarzem	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych

lokalnego, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji		uroczystości i wydarzeń szkolnych	
	– Zorganizowanie i uczestniczenie w Świącie Patrona Szkoły.	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych
	– Utrwalanie pamięci o zmarłych Maczkowcach - dbanie o ich groby.	Przed 1 listopada 2026	Nauczyciele - zgodnie z przydziałem czynności na bieżący rok szk. i klasy pierwsze
	– Wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za region i ojczyznę szczególnie podczas lekcji historii, języka polskiego, WOS, edukacji obywatelskiej.	Zgodnie z rozkładem materiału nauczania	Wychowawcy Nauczyciele wymienionych przedmiotów
	– Organizowanie wyjść do kina, teatru, muzeum, Książnicy Beskidzkiej, Bielskiego Centrum Kultury, itp. – Udział w ważnych wydarzeniach kulturalnych miasta, a także w wybranych uroczystościach państwowych.	Cały rok szkolny	Wychowawcy Nauczyciele
	– Uczestniczenie młodzieży klas kończących Szkołę w pielgrzymce.	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych	Zgodnie z kalendarzem uroczystości i wydarzeń szkolnych
	– Promowanie tolerancji i poszanowania odmienności narodowych i kulturowych.	Cały rok szkolny	Nauczyciele
6. Preferowanie porządku, ładu, punktualności	– Konsekwentne zwracanie uwagi na punktualne rozpoczynanie i kończenie lekcji oraz punktualność uczniów.	Cały rok szkolny	Nauczyciele
	– Uczenie odpowiedzialności za mienie i otoczenie Szkoły. – Uwrażliwianie na korzyści płynące z zachowania ładu i porządku - „Nasza Szkoła – wspólna przestrzeń”.	Cały rok szkolny	Wszyscy pracownicy
7. Wspomaganie pracowitości, rzetelności, wytrwałości	– Motywowanie uczniów do wykonywania dodatkowych prac (np. opieki nad kwiatami, pomocy koleżeńskej itp.).	Cały rok szkolny	Wychowawcy
	– Premiowanie rzetelności, wytrwałości, dokładności i uczciwości w wykonaniu powierzonych uczniom zadań.	Zgodnie z uzyskanymi efektami	Dyrekcja Wychowawcy Nauczyciele poszczególnych przedmiotów

Monitoring i ewaluacja

Podstawowymi metodami monitoringu i ewaluacji Programu Wychowawczego-Profilaktycznego, służącymi do pozyskania danych ilościowych i jakościowych są:

1. Obserwacja.
2. Rozmowa / wywiad z uczniami, rodzicami, nauczycielami, pracownikami szkoły.
3. Dokumentacja:
 - dane statystyczne,
 - sprawozdania,
 - protokoły,
 - rejestry.
4. Badania ankietowe.